

ACCIO

48

CIUTADANA

EDITORIAL

De la inconsciència al ridícul

Prou!

Un altre complot; unes detencions; clausura de centres i entitats; nerviosisme; pressagis de tempesta; amenaces que s'esfument, i la calma altra vegada, per a tornar a començar l'endemà. Com la faràndula que passa, famolenca i espellifada, per la carretera i s'atura a les places dels pobles a fer riure la mainada amb les seves ganyotes i els seus acudits tronats, així mateix la comparsa monàrquica, conglomerat grotesc de tot el rebuig de prostíbul i cabaret, encarnació de la mandra i de la draperia, surt de tant en tant de la seva inèrcia, intentant pertorbar per uns moments la vida nacional. Volen adoptar un gest tràgic i rebeld, i fan riure. Dintre la seva buidor, amb la seva gran inconsciència no s'adonen que s'enfonzen en el e nel més paorós dels ridículs.

Davant l'actitud d'aquests inadaptats; davant el perill que representa per a la tranquil·litat ciutadana, l'actuació simplement pertorbadora d'aquests elements que anhelan el retorn als temps de l'imperi de la injustícia i de la il·legalitat, nosaltres, homes disciplinats i governamentals dintre el nostre revolucionarisme, mantes vegades ens havem mossegat la llengua i havem així mateix frenat la ploma per a no abocar tota la indignació que en l'ànima sentim. Però, davant la continuïtat dels atacs a la República, considerant impossible l'esmena de la imbecilitat monàrquica, entenem que el callar podria semblar covardia, i és per això que avui aixequem el nostre crit, la nostra veu sincerament republicana, per a dir a uns i altres: Prou!

Hora és ja de què les legions democràtiques d'Espanya facin sentir la seva veu i oposin els seus crits

als crits dels corifeus borbònics i els del Déu, Pàtria, saRei, i que a les seves organitzacions de combat hi oposem les nostres organitzacions d'atac i de defensa; que sàpiguen que democràcia vol dir tolerància, legalisme, però vol dir, així mateix, energia, virilitat, i que per a salvar els principis liberals i justiciers, este mdisposats a la lluita, acceptant-la en el terreny que vulguin portar-la; caldrà dir-los que si fins avui el poble ha suportat en silenci els ultratges, les befes i els escarnis que s'han fet a les institucions que voluntàriament va donar-se el 14 d'abril de 1931, està disposat a reafirmar la seva sobirania, repetint la gesta, d'una manera cruenta, tenyint, si cal, de roig, el sòl de la nostra pàtria.

Ensems, però, és necessari que els governants donguin al poble la sensació de fortitud imprescindible per a consolidar el règim; que s'acabi amb l'anomalia pertorbadora de veure enlairats a certs càrrecs individus que d'una manera pública fan professió de fe monàrquica i calumnien rastrement els nostres homes representatius; que siguin bandejats dels seus llocs els que fan servir la càtedra o l'oficina per a conspirar en contra el règim al qual han promès servir.

Volem així la República, la nostra República, Liberal, Justa, Igualatària, Sana. Sense corcs que li rossequin les entranyes. La volem així, perquè més que el canvi de nom ens interessa canviar de socarrel l'estructura de la col·lectivitat. La volem així, i per aquesta República, per a defensar-la, per a consolidar-la, per a fer-la més gran, ens jugarem la vida sempre que convingui. La paciència té els seus límits, i el poble ja comença a perdre els estreps. Els que juguen a fer

SETMANARI DEL PARTIT R.F.N
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIRONA

23 juliol 1933

15 cts

ACCIÓ 28 juliol 1933 48 CIUTADANA

SETMANARI DEL PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL
NACIONALISTA DE LES COMARQUES GIRONINES

Redacció i Administració: C. Carme, 13. - Girona : Tel. 199

Hores despatx: 6 a 8 de la vetlla
Subscripció trimestre: 1'75

Surt els divendres

DELEGACIONS COMARCALS

OLOT
Màrtirs de Jaca, 9

RIPOLL
Trinitat, 6-2.º

GIRONA
Carme, 13

PALAMÓS
FIGUERES
Cervantse, 3

PUIGCERDA
Centre Republicà

STA. COLOMA
Clavé, 23

Com enaltir la República

Prop de dos anys i mig que vivim en República democràtica. Indubtablement que en aquest curt període s'ha fet molt en pro de la seva dignificació, però per arribar a què la nostra República esdevingui un símbol, que sigui la somniada pels republicans de tota la vida, ens fa falta encara emprendre de cara, amb braó i sense defalliments, entre altres, una tasca sanejadora, tal com preconitzava el nostre setmanari ACCIÓ CIUTADANA en l'article editorial de la setmana passada. Tots els que estimem la República, que preveiem del seu si fruits profitosos per a la Humanitat, tenim l'obligació de contribuir amb els nostres esforços i bona voluntat a fer campanya des dels pobles i corporacions amb finalitat a què aquesta República no defraudi les aspiracions dels propis republicans i que, a culpa de la nostra tolerància, tal volta feblesa o benignitat vers els entorpidors i obstruccionistes, els funcionaris monàrquics, pobre present que la Monarquia ens llegà a fi d'evitar es perdi l'optimisme del poble i anar a passos gegantins vers el terrorisme roig o el feixisme absolut.

No ens serviria de res l'estar units, que portessim al parlament i al consistori majoria absoluta de diputats i regidors que promulguessin lleis socials i revolucionàries, si els encarregats de fer-les complir (posem el cas els jutges de primera instància) amb una independència reconeguda les obstaculitzen i facin els possibles que no tinguessin la efectivitat necessària. És precís que tots els homes que el poble ha destacat al govern, recullin els batecs dels seus electors, la voluntat dels quals és que, amb una energia comparable amb la que empraren al recluir als militars a les casernes i posant-los

al servei del poble, al recluir també la clerecía a les esglésies, a la implantació de l'ensenyament laic entre tantes altres obres de sobrada dignificació i encert, han d'extirpar d'aquesta plutocràcia de totes les arrels antirepublicanes. Si no ho fan així, seran els que ens governen els primers a experimentar els efectes del fracàs, car el poble reaccionaria i abans de deixar caure la República a un partit al caos, els expulsaria del càrrec on els ha portat la confiança popular i els substituïria per altres més identificats amb ell.

Cal fer esment que aquests senyors que adoraven el dictador, que besaven les petjades del funest Borbó, que estaven acostumats a servir excelentíssims, il·lustríssims, reverends i senyors de pessetes, avui creuen rebaixada la seva dignitat professional si posen els seus serveis a mans d'un poble al qual havien trepitjat tantes vegades, i creuen que un pobre o un militant de l'Esguerra no és digne d'arribar fins el seu despatx i demanar-li, dit millor, exigir-li el compliment del seu deure. Homes que no tenen ni poden tenir zel amb el seu comès per tractar-se d'una tasca revolucionària que tendeix a millorar la condició de la classe treballadora; que són antirepublicans, que perteneixen en una gran part a la casta lliguera (monarquia disfressada) que no votà la Constitució de la República ni l'Estatut de Catalunya, que obstaculitza les lleis socials que es promulguen al Parlament Català, no obstant hi tenir el cinisme de fer gala amb la bandera republicana i deshonrar la catalana, després de venir presumint de catalanistes durant més de trenta anys, haurien de tenir la dignitat, si la coneguessin, de dimitir uns càrrecs que venen osten-

tant contra la voluntat del poble, però ni per això són capaços, continuen aprofitant-los per posar obstacles al curs de la Revolució, esperant impassibles que hom els enforagiti.

Citem casos concrets: En els pobles petits, que més o menys han desautoritzat el caciquisme, els en resta encara un, i el pitjor de tot, és que a aquest el paga i el nodreix: el secretari. Aquest senyor, que en temps de la monarquia actuava d'alcalde coaccionant el titular, avui (és gat vell) amb polèmica desconcerta els alcaldes republicans i fa que aquests, a vegades, perdin també el contacte amb l'opinió pública.

Hom parla de donar una autonomia als municipis, però fins avui ningú ha parlat de donar-los atribucions per expulsar amb justícia, creiem que també la Justícia està compresa a la democràcia, a tots els funcionaris, si és precís sense indemnització de cap mena, si amb les seves ineptituds o adversitats als desitjos del poble no responguessin a la tasca que d'obligació han de complir. Recordem-nos que tolerància també vol dir covardia i si per covardia deixéssim imposar-nos per un nucli petit, pitjor encara, nodrit per nosaltres, el nostre fracàs seria vergonyós, perquè ho seria amb majoria absoluta. Tinguem entès que quan es fracassa per minoria de vots, el fracàs dona forces per a seguir lluitant, però si per desgràcia, fos tenint una majoria, perderíem totes les energies per a seguir lluitant hi hauríem de declarar-nos vençuts.

Anem sempre endavant, sense vacil·lacions, portem com a lema la Llibertat, reconeixent-la a tots els que la volen per si i pels altres; la Igualtat, per a tots els que es senten iguals amb els seus consemblants i la Justícia inexorable per tots.

PERE LLONGARRIU

Argelaguer, juliol de 1933.

d'heroi i devenen covards titelles, organitzant complots, juguen amb foc i corren el perill de sortir-ne amb les mans cremades. L'exemple allixonador d'una Alemanya sotmesa als capricis d'un pertorbat, farà

que la democràcia espanyola vetlli atenta per a no arribar a aquesta baixesa, emprant els mitjans que siguin per a evitar-ho.

L'encís parasitari

Aquests dies, amb motiu de la vista de la causa pels fets del 10 d'agost de l'any passat, al Palau de Justícia de Madrid s'han reproduït amb diferent modalitat els propis fets alludits, abusant de la condescendència del Règim i de la "conllevancia de la juricidad" dels nostres representants de la Justícia.

El poble es sent escamat per tantes consideracions envers els atropelladors de les dignitats republicanes i això podria portar solucions categòriques i contundents si no es posa a rotllo a tota la caterva de paràsits que vàrem heretar de la Borbonada. És ja hora de què tota aquesta gent acollida amb tanta benevolença per la República, es donin compte de què són uns desplaçats i uns desagraïts i que juguen a perdre definitivament totes aquestes consideracions de què tanta gala fan, que no són mereixedors que se'ls hi tingui. I és també hora de què els governants siguin més enèrgics i severos i que s'acabi d'una vegada amb tanta petulància de velles ranciors.

El pitjor mal pel Règim, precisament, no rau solament en aquesta gent, no. L'afront més gros el rep de tant en tant, d'homes que per escarni es diuen republicans i en el fons no són res més que gent de poc escrupolosa convicció, que per un tres i no res, s'enemistaven amb el Monarca Borbó, quasi sempre per ambicions inconfessables, i que es posaren investidura democràtica per conveniència i per venjança, més que per altra cosa, s'enrolaren a les rengles republicanes per a enderrocar el Règim bandejat, i, avui, decepcionats perquè no els ha sortit la combinació tan favorable com ells comptaven, han aprofitat el moment que els ha semblat més oportú per fer tot el mal que poden a la nova forma de Govern, combatent amb l'obstrucció primer, i amb un manifest i desfilada del Parlament després l'estabilitat de la República, com ha fet el motejat "Enfant terrible", Miquel Maura.

Ell i el seu germà són els mateixos gossos disfressats amb diferent collar. Deia l'Honorari Maura, l'ex-duc, que el seu germà estava equivocadament i que tenia el convenciment de què tard o d'hora rectificaria l'haver desertat de les files monàrquiques; hi tenia raó. De fet, de republicanisme no n'ha

tingut mai i el retorn del fill pròdig a la ramada dels embrutits felons, és moralment ja un fet, i pràcticament, el temps s'encarregarà de ratificar-nos la nostra predicció.

Tots són uns inadaptats, que no s'avin-dran mai amb la voluntat majoritària de la sobirania del poble, i per al país això serà un problema viu i de continuada pertorbació.

Cal, doncs, cercar una solució definitiva per a la tranquil·litat de tots. Pels primers, caldria fer que, tota vegada que l'assaig de Villa Cisneros es veu que no els ha anat del tot malament, se'ls preparés a tots els simpatitzants, el passatge gratuït vers aquelles terres, amb la condició de què oblidessin per sempre aquest país. Allí podrien gaudir del "dolce farniente", sense fer res, embrutits en una calma senil, ben a propòsit per al seu temperament de "xulos parasitaris", i podrien enviar a cercar el seu confrare cap director, el Borbó, per a implantar un Règim troglodita amb ínfulas de segle XX, passant-se tot el temps fent el mandra, vivint a ple element una "bacanal" eròtica sàdica, masoquista u humosexual, amb les seves dames "linajudas" i els "seus Pepitos", engendres de vici, de prostíbul i de sang blava o morada de tanta corrupció i cràpula refinada. Ells serien feliços i nosaltres tranquils. I quan algun tocat o infectat de la mateixa dèria, no es trobés entre nosaltres en el seu element, se li dongués el pasaport i es reunís amb ells. Almenys així, la República de Treballadors no fóra un mite, seria una cosa real. El que no volgués treballar, els que volguessin viure a l'esquena dels altres i cerquessin sempre pertorbar la pau del País amb les seves militades i complots fascistes de restauració de tot a aquella Història denigrant per al nostre poble, sense necessitat d'ésser venjativa la República se'ls treuria del davant per bé de tots.

Potser semblarà que el nostre llenguatge és massa sever i lleuger, però cal considerar que el mínim a què tenim dret tots els ciutadans conscients i patriotes, és a esbravar-nos contra aquesta caterva d'enlluernats convencionalistes, propugnadors del règim de castes, de privilegis, de prestigis que volen sostenir, a desgrat de tot, per viure a gratient d'ells, mantenint el desequilibri que

els feia invulnerables per damunt del poble sobirà.

I si més no, cal que la inconsciència i els mals instints d'aquesta nissaga de dèspotes acostumats a la immunitat, causants de moltes víctimes, la sang de les quals, des de Galán i García fins els fets del 10 d'agost, els estigmatitza com a delinqüents criminals, siguin contrarrestades eficaçment per a la severitat màxima d'una alligonament que els aixali per sempre, parents d'Anido i Arlegui, covards de Monte Arruít. La psiquis d'aquests enfellonits ha de considerar-se com a infectada moral i materialment per una malaltia, el microbi de la qual no poden combatre les prescripcions mèdiques. És emprant mitjans per l'estil de l'exposat aquí, com pot trobar-se remei al mal.

I els catalans, majorment, hem de reclamar justícia contra aquests desplaçats que porten una fòbia anti-catalana a la massa de la sang i que saben que combatent la República, combaten Catalunya, i això que molts d'ells han viscut entre nosaltres xupant de la menjadora o del penó de casa nostra amb la nostra benevolença, i en pagament a la nostra bonhomia, ens treurien les entranyes si poguessin. "Cria orbs que et treuran els ulls", diu l'adagi.

Potser la tàctica de no voler posar-se al nivell d'ells i no emprar mitjans venjatius, farà que tard o d'hora, la República es vegi obligada a prendre solucions decisives per les mateixes circumstàncies; potser a Catalunya vindrà un moment en què s'hauran d'emprar medis coercitius predicant amb l'exemple novament, com ho féu enarborant la primera pancarta de llibertat el 12 d'abril de 1931...

Catalans: Per la República i per Catalunya, si cal, siguem amatents al primer crit per a aixafar definitivament tot intent de nova tirania temerària que amenaci les nostres llibertats per mitjà de reacció de cap mena; puix, si és precís, el poble que sabé capgirar un Règim amb una exemplaritat inigualada, que sigui ell qui es faci Justícia, perquè és l'únic que hi té dret.

ARTEMI CASANOVAS

La Canya, juliol de 1933.

La República no és veurà afiançada fins què en tots els llocs dependents de l'Estat o la Generalitat de Catalunya, no hi figurin homes veritablement republicans. La benevolença del 14 d'Abril de 1931, perjudica considerablement a l'obra creadora i renovadora de la República. Cal sanejar.

TEMES VIUS

"Ciència i política: Marañón"

"El ideal del gobernante es la concreción sintética de la zorra y del león." ("Amor, conveniencia y Eugenesia". Marañón.)

El sorollós fracàs de l'intellectualisme pur en la solució dels complexos polítics ha portat, com a corolari natural (confessem, però, fruit d'un desbordament animista), la tesi, per cert ja molt arrelada, d'una flagrant incompatibilitat entre la Ciència i la Política, entre el savi i el governant.

El Parlament espanyol n'ha estat un bon exemple. Començà les seves tasques impulsat per les primeres valors del nostre cel cultural i fou, més tard, el crisol on es derretiren tots aquells prestigis fins a apartar-los de la labor diària i recluir-los a les llars de procedència.

Ortega i Gasset intenta la formació d'un partit nacional i fracassa. "Olvidóse que, con los pies, pisaba el polvo de la tierra", comentà Azafia.

Unamuno confessa la pròpia estultícia parlamentària.

Marañón renuncia l'acta de diputat.

Tres prestigis, tres desenganys.

Seran, realment, Ciència i Política dues entitats antagoniques?

***

La Ciència, per la rigidesa del mètode, és l'antítesi de la Política. El savi és un especialista; el polític, un genèric; el taller del primer és el laboratori; el taller del segon és el carrer; aquell contempla la vida a través de l'espill inflexible de la lògica; aquest, a través del batec variant de la llibertat. El savi observa el fet vital; el polític auscultava la "facultas" vital; l'un cerca "com és" (problema de realitat); l'altre, "com hauria d'ésser" (problema de capacitat). Mentre el savi té una visió particular, analítica; el polític persegueix una visió totalitària, sintètica. L'objecte del primer és la llei (relació constant); l'objecte del segon és l'ideal (progressió incommensurable).

La visió principal de la Ciència és la Veritat; l'eix capital de la Política és la Justícia.

Veritat, font de la Cultura.

Justícia, font del Dret.

Dos fonaments de via convergent: Cultura i Dret. Vèrtex: "l'Estat Civilitzat"; "status civitatis", de la Roma clàssica; "le corps politique", de Rousseau; "l'Estat democràtic", de la Revolució francesa.

El savi i el polític. Heu's ací, els dos camps de la Civilització. Del primer, depèn el Progrés; del segon, "l'honeste vivere", d'Ulpia.

Antagonismes? Cap. Diferències? Moltes. Convergència Absoluta.

***

"Amor, conveniencia y eugenesia". Obra interessantíssima de Marañón. Mol interessant per la doctrina desenvolupada. La Política jutjada per un home de Ciència. Quin és el concepte que del governant formula el savi?

"El ideal del gobernante es la concreción sintética de la zorra y del león."

Tal és la resposta crua, terriblement crua, estampada per l'il·lustre Marañón.

El polític seria, doncs, fill directe de l'astúcia i de la força.

Però, seria aquest monstre, veritablement, un polític?

Jo crec que no. Un ésser semblant fóra respecte a la Política, el que és un curander respecte a la Medicina. Un mercenari.

On seria, allavors, el Casal de la Justícia? No; podrem refusar el polític-guineu o el polític-lléó; però, el que no podrem fer serà confondre'ls amb el Polític genuí, amb el palladí de la Justícia. Un governant aliat amb la violència és un tirà; un governant simplement astut és un falsari. Del contuberni "tirania-engany", podrà néixer un malvat; mai, un polític. Ni romanonisme, ni mussolinisme. "El dret mancat de força, és la impotència; però, la força sense el dret, és la barbàrie", afirma Duguít. "La redempció de la Humanitat és un problema d'ignorància i de misèria", llegim en "Els Miserables". Sí, és veritat. Després d'una centúria continuem proclamant el mateix, mèdula de totes les reivindicacions proletàries i matèria candent de la Política.

Ignorància i misèria, ahir; ignorància i misèria, avui. "Heu's ací la "gran" tasca del governant", ens diran amb ironia. Però, nosaltres respondrem: "On són els Polítics, els Polític de llei, els Polítics en majúscula? L'ur fallida no suposa l'enviliment de la Política.

El pervindre social és el pervindre de la Política. El triomf de la Política serà el triomf de la "polis", de la societat, encarnació del Dret; puix l'interès social (la "volonté generale") és l'interès de la Justícia, que tendeix a la igualtat, enfront de l'interès individual, que cerca la preferència.

"Preferència", mare del privilegi, de l'oligarquia, de la minoria, de la "monarquia" (màxima preferència en la mínima minoria).

Igualtat, essència de la Política, ànima del Dret.

Una Política, inspirada en altres fonts, serà una Política impura, i, per tant, no serà Política.

Marañón ha formulat un judici francament erroni, tant, que nosaltres el considerem un menyspreu del Marañón-savi envers el Marañón-polític.

MIQUEL MARTÍ

Cara a les eleccions

L'home és el responsable directe com a cap de casa, de tots els actes executats per la muller i demés membres que formen el fogar familiar i, per tant, ha d'ésser l'home individu el qui, en cada cas, ha de soldre la qüestió prèvia davant del pervindre del país, fent que la seva voluntat prevalgui per damunt de totes el dia d'eleccions, a fi de què la dona prengui part en els comicis, votant els representants dels partits que a ell li semblin més necessaris i de més confiança per la vida i salut de la República. És clar que això no resa en els casos en el que l'home va deixar-se els pantalons a l'església o al Jutjat el dia que va emmaridar-se, doncs aquests no tenen vot ni veu, i sí, responsabilitat, en el si de la llar, i, per tant, en època electoral, faran el que la dona els mani per a evitar mals majors. Ens referim a l'home mascle, al cap de casa ben definit que és tot amor per la companya i els fills, i fa prevaldre la seva voluntat sense claudicacions, sí que també sense imposicions. Aquest, conscient de la responsabilitat que contreu tot ciutadà en dipositar la papereita a l'urna del sufragi, sortirà de casa amb l'esposa i els fills dins l'edat legal del vot i com si anessin tots a un deure, a un esplai, posem per cas, es personaran en el col·legi de la seva demarcació per complimentar tots alhora i a l'unison de pensament, l'acte transcendental de donar uns vots per a l'Esquerra Republicana.

Certament que no fem pas aquests comentaris per esperonar amb ells a totes les dones, ni per jutjar-les a totes per igual, no. Precisament, nosaltres, som els més optimistes del vot suara concedit a la dona i n'hem estat sempre els defensors perquè se l'equiparés al nivell de l'home en els drets de ciutadana lliure. Sabem també que hi ha un percentatge crescut de dones que senten l'afany d'emancipació i dignificació social més que molts homes. Sabem que són moltes les companyes que tenen una clarividència de les coses per damunt de moltes d'altres. Tenim la seguretat de què són moltes (les que esperen amb neguit el moment de poder prendre part en la lluita electoral, per corroborar a l'obra republicana d'Esquerra amb decisió inquebrantable, per a què a desgrat del que sostenen molts derrotistes, la dona és per temperament més intuïtiva que l'home en molts casos i viuen la realitat del moment de motu-propri i no necessiten que se les impulsi camí avant en la evolució transformativa del poble...

No. El nostre comentari no és per aquestes capdavanteres del sexe femení, és per a

aquelles que no són més que indiferents a les que no els interessa poc ni gaire la marxa del país, a les que faran del vot una cosa secundària sense cap importància, aconsellada per la veïna interessada, pel parent polític rastrer; per les que necessiten que les portin, que les guiïn, que les empenyin; per aquelles que només fan el que el conseller sectarista de determinades confessions els aconsellen i fins en molts casos els imposen.

A totes aquestes, malgrat de què moltes d'elles estan imbuïdes d'una ofuscació difícil de corregir, volem recordar-los, precisament, que si tenen vot, ho deuen a la República; que si gaudeixen del dret de ciutadania, és la República qui els hi ha donat; que si a l'Àfrica s'ha acabat la dansa macabra de la Parca maleïda que engolia la vida de mils i mils dels seus fills per defensar unes ambicions de quatre dèspotes, és únicament a la República que ho deuen; que si tenim lleis sensates i justes d'igualtat de drets, és a la República que cal agrair-ho; que si la llibertat de consciència de l'infant i el dret a igualar-se als que eren uns privilegiats per fugir de la situació de pària per mitjà de la seva intel·ligència s'ha aconseguit, és a la República, també, que cal fer-la creditora; i que la dona que sigui mare o aspiri a ésser-ho recapaciti per damunt de tot amb serenitat, tot el bé que la República li ha reportat a ella i al fill de les seves entranyes... Ja ho sabem que per contra, malauradament, el desnivell polític-cultural és en la dona més crescut que en l'home, i d'això n'esperen treure profit abusiï els enemics de la República. Ja ho sabem que la clericalia fent cas omís dels seus deures religiosos, aprofiten en tot moment el confessionari per a fer política, procurant fer de la dona un instrument juguet de les seves concupiscències contra la República, i que així com cada un de nosaltres podem només conquerir la nostra pròpia, ells poden conquerir-les a dotzenes abusant amb què fins avui se l'havia criat i educat, ha fet d'ella en molts casos, un esperit mesquí, un temperament dèbil, de fàcil malejament a mans mercenàries i d'això esperen els reaccionaris obtenir-ne grans avantatges en les noves eleccions, però... no tampoc d'entre aquestes serà difícil per a nosaltres obtenir-ne proves de ressorgiment ciutadà que tiri per terra moltes esperances dels cavernícoles.

Que tinguin present, aquestes dones, que aquests farsants que les malmenen, han estat de sempre els seus enemics més grosso amb insfressa de benefactors. Que aquests consellers capaços de fer-les posar en lluita dintre de la família per a aconseguir que elles s'imposin a l'home en profit solament de les seves tèrboles conveniències, són aquells que l'han mantingut sempre allunyada de la realitat de la vida; són aquells que durant segles l'han volguda separada de tot

perfeccionament, de tota cultura que traspassi el carap que a ells no els ha convingut perquè en obrir els ulls a la veritat, ells haurien perdut el prestigi davant d'ells; són aquells que s'han oposat sempre al vot de la dona i als seus drets i llibertats ciutadanes; són aquells que des de la creació del món, l'han presentada com a l'esca del pecat; són aquells que l'han considerada sempre inferior a l'home i li han barrat el pas a tota reivindicació; són aquells que li han negat sempre el dret a ocupar un lloc en el presbiteri, considerant-la impura, que l'igualés a l'home; són aquells que amb conxorxa amb el militarisme, la aristocràcia, el capital opressor i l'ex-rei feló, tenien fet un pacte indigne i oprobios per tenir el poble endogalat, atiant a les guerres, a les lluites sagnant pel prurit de convertir, de conquerir o d'aixamplar dominis, ocasionant a milers les víctimes dels fills de mare que hi eren abocats com a carn de canó; són aquells i aquelles que tenen la gosadia de fer-se dir "padre" o "madre" i són renyits amb la maternitat els primers i camps estèrils els segons i, per tant, ignoren en absolut les dolceses de la família i dels fills; són en fi, els que havent imposat de molts segles el seu domini, el seu jou al món, se l'havien pastat al seu gust per fer-ne al seu caprici una simple cosa a explotar i tenen encara avui la barra de dir que la dona la tenen ells al seu domini perquè és un ésser inferior, al que difícilment els regeneradors de la Humanitat podran curar del Virus que ells li han inoculat en les darreres centúries...

Deia, en un article publicat a ACCIÓ CIUTADANA, encapçalat "La Religió, la guerra i la dona", el nostre volgut company X. Casademunt Arimany: "Pensa dona, pensa, si deus seguir encara en les rengles de tristes ovelles que accepten l'esclavatge de la ignorància, de l'estultícia i del sectarisme fanàtic!..."

No; no és possible que la dona vulgui perdurar reclusa en els tradicionalismes eixorcs que en els nostres dies, mirant cara al món, la farien indigna de l'esforç humà en pro d'una total rehabilitació.

Malgrat del molt que cal fer per anar-la educant amotllant-la a la nova etapa de la vida del nostre país, siguem optimistes, que les capdavanteres contribueixin a marcar el camí a les rerassegades, hi tinguem la seguretats de què quan capeixin totes la responsabilitat que pel pervindre del país els afecta amb la força del vot, seran les més decidides defensores del Règim i de les fetes d'avançada en l'evolució social, que l'Esquerra vol assentar perquè el nostre poble sigui el mirall on puguin emmirallar-se tots els demés germans del món.

A. C.

Redempció

La Humanitat fa titànics esforços cercant la Terra de Promissió. Atravessa els deserts, escruta els mars i explora els espais. Redempció de la humanitat, arribada d'aquesta a la Terra de Promissió.

Lluites cruentes, llargs sacrificis, i la redempció no arriba i la humanitat es cansa, s'ensopeix i passa períodes de massellisme, atuida sota la mà fèrria dels que manen.

En la terra i en la vida no arriba aquesta esperada redempció i es cerca en el més enllà, i totes les religions l'han promesa i totes les sectes l'ofereixen, però en un altre món i en una altra vida. Quelcom esperançador un més enllà feliç, una vida de plaers corporals, o una vida de gaudis de l'esperit. Fantasmagories de la imaginació, impalpables, indefinits, somnis, contes de fades, no res. Això prometen les religions. El contacte amb la realitat, amb la ciència desfà el castell de vori. L'egoisme dels ministres de tota religió, que no esperen de l'avenir, ni dels paradisos promesos, cercant el benestar a la terra i acumulen riqueses i adoren a Bacus i acaben per no tenir més Déu que el badell d'or, i això desencanta. Els poderosos que s'arrimen i apoen amb les religions per tal de justificar llur autoritat en el poder diví, abusen de la força, lliguen i peguen brutalment al poble i el converteixen amb joguina dels seus capricis, i tot això subleva. I el poble, per fi, i ja en el comble de la desesperació, acaba amb tirans, religions i mites.

Passa un temps de desorientació, de disbauxa i de desoris esperant el Messies, i passen molts mesies i molt redemptor i tornen les aigües a la mar i el riu torna a córrer tranquil entre verdes i rialleres florestes.

I així pas a pas, amb més o menys violència, la humanitat avança i va camí del progrés i es fa més humana eliminant la bestialitat primitiva, deixant-ne trossos pels esbarsers del camí de la Redempció.

I no di arribarà a la Terra Promesa, ni d'un salt ni d'un blinco. No us ho creguéssiu; voldria dir-vos il·lusos, però haig de dir-vos egoistes. Egoistes sí, perquè no voleu la ràpida redempció de la humanitat per a la humanitat, sinó pe ra vosaltres mateixos; sou vosaltres els que voleu el benestar, mal sigui sacrificant a fills i pares. Per això teniu presa i per això confieu en un Messies, perquè no voleu ni el sacrifici més mínim; voleu que la felicitat us vingui ràpida i amb safata.

Voleu l'acció directa i creieu en el contrasentit d'un comunisme llibertari. I és que sou goluts, teniu presa, voleu que vingui abans no marxeu vosaltres, infelços. No diré que no triomfeu; potser sí, però us espera un caos i darrera una mà de ferro for que us doblegarà, us junyirà, i tornareu ésser la bèstia humana plena d'instints, folla de ràbia.

L'esperada redempció de la humanitat està en el temps i en la humanitat mateixa. Cal que ens fem més humans; cal que perdem els instints; cal que cada dia, pas a pas, sense egoismes, ens superem, ens millorem, ens cultivem i ens fem humans, ben humans, perdent la bestialitat i no fiant amb altres forces que les nostres mateixes.

La humanitat camina a la Redempció que determinarà el progrés, sense truculències, sense brutalitats i sense auxiliis ultraterrens.

CASADEMUNT ARIMANY

El Diputat al Parlament de Catalunya Màrtir Rossell

i Vilar ha mort

El diputat al Parlament de Catalunya Màrtir Rossell i Vilar, esperit lluitador i ferm catalanista, és mort. Deixà d'existir el dia 25 de juliol, a la tarda, quan, en estat gravíssim era portat a Barcelona des de Vic, on havia estat dut per tal de practicar-li una delicada operació.

Actualment comptava 50 anys i, fins aquesta edat, s'havia mantingut fortíssim, gaudint d'una excel·lent salut, que no feia preveure el fatal desenllaç que l'ha portat a la tomba. Fa poc temps, però que se sentí dolorosament sorprès per una malaltia mortal, la qual s'havia accentuat, encara més, aquests darrers dies, després de la visita que, amb altres catalans, havia fet darrerament a Biscaia.

En greu estat fou portat a Taradell, poblet on acostumava passar els estius, i en el qual ha hagut de lluitar durant algunes setmanes amb la greu malaltia que el consumia poc a poc. Dissabte passat, en vista de la gravetat que adquiria, els seus familiars decidiren traslladar-lo a Vic per tal que li fos feta una transfusió de sang, operació que es portà a cap dilluns a la tarda,

amb resultats que donaven lloc a l'optimisme. Però aviat les esperances s'apaivagaren i hom veié que era necessari portar-lo a Barcelona, cosa que es decidí el dia 24 al matí, amb les precaucions del cas. En arribar a a Barcelona, però, Rossell i Vilar havia deixat d'existir.

La seva mort ha estat molt sentida per tots els que l'havien tractat. El seu fervorós catalanisme, del que mai havia claudicat, el feren admirat dels que senten respecte per totes les idees nobles, encara que siguin les més oposades.

Que el seu catalanisme profund no era circumstancial ho demostra el fet d'haver renunciat els seus càrrecs en el moment en què advingué la dictadura de Primo de Rivera, al qual mai no es cansà de combatre. Retirat dels càrrecs que li havien estat conferits en reconeixença de la seva capacitat i de la seva intel·ligència, es dedicà als seus negocis particulars, sense abandonar, però, l'estudi de la zootècnia, especialitat a la qual s'havia dedicat d'una manera especial.

Proclamada la República, fou reposat al seu càrrec a l'Escola d'Agricultura. Dirigi la

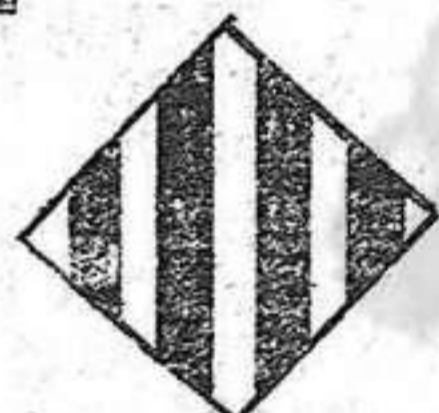
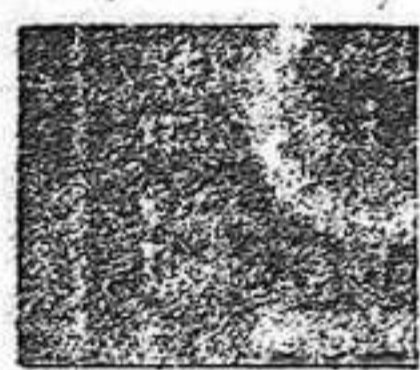
revista "Agricultura", la més important que d'aquest ram s'ha publicat a Catalunya. Fou nomenat director de la Col·lecció Zoològica del Parc de la Ciutadella.

La seva actuació política és ben coneguda de tots els catalanistes. En premi a la seva actuació, el poble de Catalunya l'elegí diputat al Parlament català en les eleccions que se celebraren el dia 20 de novembre, càrrec que li havia permès de fer algunes intervencions patriòtiques ben meritòries.

Rossell i Vilar havia publicat algunes obres interessantíssimes, entre les quals destaquen "La Raça", que era el seu llibre més important, i "El problema de les carns", per assenyalar els que havien obtingut un èxit més ressonant.

Darrerament, el diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya, havia fet un viatge d'estudi per terres d'Euzkadi per tal de conèixer el moviment patriòtic d'aquell poble. En retornar hagué de posar-se al llit per no aixecar-se'n mai més.

Descansi en pau el lluitador incansable i ferm catalanista.

P.R.F.N.c.g
notes de carnet

LA TASCA DEL SECRETARIAT

POLÍTIC DURANT LA SETMANA

Escrit al diputat senyor Xavier Casademunt la data d'ingrés d'una malalta al Manicomí de Salt i facilitar altres dades que tenia demanades.

Comunicat a un afiliat de Sant Hilari de Sacalm haver estat cursat el certificat mèdic sobre l'examen verificat a un nostre correligionari per un metge de la localitat.

Cursada lletra a un amic de Porqueres indicant-li la impossibilitat de poder-lo enterar d'un assumpte polític relacionat amb l'esmentat poble.

Enviats a un empleat de la Secretaria del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya a Barcelona diferents rebuts per al seu cobrament, i cursada lletra a cada un dels nostres Diputats enterant-los d'assumptes interiors del Partit.

Comunicat al senyor Puig Pujades, de Fi-

gues, com a President de la Comissió de Cultura d'aquell Ajuntament l'acord dels senyors Diputats de la circumscripció sobre l'aportació en pro de les Colònies Escolars patrocinades per aquell Municipi.

Enterat al senyor President de la Comissió de Cultura del Centre Republicà de Salt l'acord dels senyors Diputats de la circumscripció sobre una petició feta relacionada amb el Concurs-Exposició d'Arts i Oficis en motiu de la festa major del nomenat poble.

Dirigida lletra a un nostre simpatitzant de Bescanó, demanant dades complementàries per a poder resoldre favorablement una petició que tenia feta en aquest Secretariat.

Enterat a l'Alcalde de Bellcaire de la data d'ingrés a l'Hospital d'un malalt habitant d'aquell Municipi.

Comunicat al Sindicat Agrícola de Sant Joan de Mollet haver estat lliurades al Govern Civil les certificacions de constitució de la Junta Directiva del Sindicat i unes còpies en castellà dels seus Estatuts. Així mateix donat compte del total desemborsat per aquest Secretariat amb motiu de la compra de les pòlisses corresponents.

Comunicat al Centre Republicà d'Esquerra de Sant Esteve de Bas de les diferents gestions portades a cap per aquest Secretariat en diferents assumptes encomanats per l'esmentat Centre.

Rebuda i contesatda una lletra del Centre Republicà Federal de Jafre en la qual es feia referència d'un assumpte personal interessant per un membre d'aquell Centre Republicà.

Acompanyat a un recomanat per un soci de l'Ateneu Republicà de Banyoles a les dependències d'Obres Públiques, a fi de gestionar la solució d'un assumpte dependent d'aquelles oficines. Aconseguit part del que desitjava el nostre correligionari.

Visitat a un procurador de Girona, en demanda d'un treball encomanat per un amic nostre de Medinyà per impossibilitat de poder realitzar la gestió ell mateix.

Obtingut de la Comissaria de la Generalitat a Girona el degut assessorament sobre d'un assumpte interessant per l'Ajuntament de Palau Sacosta.

Llista dels Centres d'aquesta Comarca que han satisfet a la Comarcal de Girona la quota que els correspon i quantitat lliurada

	Ptes.
Comitè Federal Republicà de Llambilles	6'—
Comitè de Girona del Partit R. F. N. de les C. G.	30'—
(Dites quantitats corresponen a la quota de sis mesos.)	
(Quantitats rebudes des del dia 16 de juliol al 23 del mateix mes.)	

***

DETALL DE LES QUANTITATS REBUDES des de la reunió passada de la Comarcal de Girona fins a la data.

	Ptes.
Centre Republicà Federal de Medinyà	19'50
Centre Republicà Federal de Cervià de Ter	19'50
Centre Republicà de Sant Esteve de Gualbes	16'50
Centre Republicà Federal Nacionalista de Palol de Rebardit	6'—
Centre Republicà d'Esquerra de Belcaire	18'—
Comitè d'Esquerra de Vilablareix	6'—
Centre Republicà Federal de Bordils	15'—
Unió Republicana de Garrigoles	12'—
Centre Republicà Federal de Bàscara	15'—
Comitè d'Esquerra de Sant Mori	6'—
Unió Republicana de Canet d'Adri	12'—
Comitè Polític de Porqueres, Mata, Miànegas, Usall	5'—
Comitè d'Esquerra de Ventalló	12'—
Centre Republicà Federal de St. Joan de Mollet	17'40
Centre Republicà Federal de St. Julià de Ramis	2'—
C. Republicà Federal de Celrà	30'—
Sindicat Unic de Camperols d'Albons	18'—
Centre Republicà Federal de Sarrià de Ter	15'—
Centre Republicà Català Federal de Sant Jordi Desvalls	21'60
Centre Republicà Federal de Bescanó	30'—
Centre Republicà Català de Flassà	12'—
Comitè Federal Republicà de Llambilles	6'—
Comitè Polític de Girona del Partit R. F. N. de les C. G.	30'—
TOTAL	344'50

DESPESES DE LA COMARCAL

	Ptes.
Segells de correu, convocatòries de 0'30, 0'05 i 0'02	42'60
Cotitzat al Partit d'Esquerra Republicana	48'—
Viatges a Barcelona	52'ç
TOTAL	142'60

Total cobrat . . . . . 344'50

Total pagat . . . . . 142'60

Resten ptes. 201'90

***

A tots els Centres de la Comarca de Girona que no hagin encara cotitzat se'ls prega fer-ho a la brevetat en fi de no entorpir la bona marxa de la nostra organització. Tots els dies a la Secretaria del Partit, Carrer del Carme, 13, es podrà fer les entregues que corresponguin.

CONVOCATORIA

Queden convocats tots els Centres i Comitès de la Comarcal de Girona a la reunió que tindrà lloc en el CENTRE D'UNIÓ REPUBLICANA, Carrer del Carme, 13, Girona, el dia 30 de Juliol, a les onze del matí, per a tractar de les qüestions següents:

- Acta de la reunió anterior.
- Estat de Comptes.
- Elecció de representants de la circumscripció al Comitè Executiu Central del Partit d'Esquerra.
- Assumptes generals.

El President,
Joan Ballesta
del Comitè Polític de Girona

Partit Republicà Federal Nacionalista de les Comarques Gironines

SECCIÓ LOCAL

Donant compliment a l'article 6.º del vigent Reglament del Partit Local, se vos convoca per assistir a l'Assemblea ordinària semestral, que tindrà lloc el propinent dissabte dia 29, a les 10 de la nit, al Centre d'Unió Republicana, Carme 13, per a tractar de la següent

- a) Lectura de l'acta de la reunió anterior.
- b) Tasca del Comitè Polític Local.
- c) Memòria de la gestió municipal explicada pel Cap de la minoria.
- d) Estat de comptes.
- e) Assumptes generals.

El Secretari,
Jaume Balaguer

El President,
Joan Ballesta

CONVOCATORIA

A tots els Centres i persones que formen la Federació del nostre Partit s'els convoca per la propera reunió que tindrà lloc el dia 5 d'Agost a les 11 del matí, en el CENTRE D'UNIÓ REPUBLICANA de Girona, per a discutir i tractar la següent

ORDRE DEL DIA

- Elecció de t.es Vocals al Comitè Executiu d'Esquerra.
- Qüestió del nostre Setmanari «ACCIÓ CIUTADANA».
- Assumptes varis.

Els somnis de les nits d'estiu

Les excursions dominicals, posades de moda arreu, a les platges i muntanyes de les nostres Comarques, demostren abastament el treball intens de la nostra pagesia arribades les jornades caloroses de l'estiu. Camps de blat tot just segat, i els pilons de les garbelles daurades, ens expliquen prou bé el perquè de les cares torrades de la nostra gent pagesa. El pitar estrident de les "sirenes" de les fàbriques al termini del dia, palesen que el feixuc treball manual del nostre proletariat pot aprofitar uns hores llargues de repòs. Les ditades en algunes factures i papers comercials també donen a entendre que en els despatxos burocràtics es suava per a donar per acabada la tasca encomanada.

Arribats els mesos d'estiu, els que honoren la República treballant i regant amb la seva suor els camps de les nostres terres, els taulells de les fàbriques i cases comercials, i les taules de l'oficina, no tenen altre desig acabada la seva tasca, que dedicar unes hores al repòs en el lloc on l'ombra pot més acariciar o on la fresca és més joganera. La suor és un calmant beneficiós per a la nostra naturalesa en aquests dies de sol ardent i aire tebi. El treball queda convertit en refrescant de la nostra sang i el descans ens permet l'acumulació de noves energies per a emprendre l'endemà la tasca de cada dia.

Juliol, agost, setembre, són aquests tres mesos en els quals la calor apreta tan fortament que produeix la bullida de la sang en aquells cossos on la ganduleria n'és mestressa. Espanya és, hi ha estat sempre un país de calor. Espanya també ha patit sempre d'un gros nombre de desvagats i ganduls. Espanya pateix encara aquesta plaga, malgrat el primer article de la Constitució Espanyola en la qual es declara que la nostra terra és un "país de treballadors de tota mena".

És per a aquells que no tenen la virtut de suar, que no tenen necessitat de suar per portar una vida desvagada, o bé per estar sota el domini de la més total ganduleria que la calor els produeix un alterament de les sangs que els porta invariablement, en el seu deliri i malaltia mental, a planejar complots i a combinar plans que no tindran altre resultat que una movilització de les forces governatives, potser algunes víctimes, i la reclusió temporal, que calmarà la seva ardentor, d'aquells inconscients i folls. Un temps a l'ombra protectora de les presons torna als inconscients i folls en covards, mentiders i farsants, i així veiem, com aquells que en els mesos de calor senten rebullir en les seves entranyes, a causa de l'inèrcia de les seves persones, aquell instint sanguinari que els obliga a fer una beneiteria, en les hores serenes del judici neguen la seva participa-

ció en el fracassat complot, volent demostrar que a les quatre del matí havien de fer una manifestació pacífica.

Somnis d'estiu en cervells malaltços. Setembre de 1923. Any de feixugor insuportable. Insolació a molts caps. Implantació de la Dictadura a Espanya. Catalunya vexada i ofesa; la Constitució trepitjada; els drets de l'home atropellats... La temperatura apreta...

Agost de 1932. L'atmosfera està caldejada. Durant el dia la forta pressió baromètrica obliga a comprometre's a fer la revolució. Militars retirats i desvagats tramem un complot. Tot és entusiasme i decisió; queda escollida l'hora: a les quatre del matí. A la matinada, la fresca que baixa del Guadarrama refreda els ànims dels exaltats durant les hores de la calor. Sois senten la mateixa escalfor aquells que per fer temps surten dels cabarets i bars. El cap els balla a igual que el matí i decideixen assaltar el Palau de Comunicacions. Altres grups es dirigeixen al Ministeri de la Guerra. A la primera ordre seriosa de les Autoritats llancen les armes i s'entreguen presoners, sense lluita. S'han refredat. Alguns morts i ferits, desgraciadament, sí, però cauen sota el plom de les bales aquells que complien unes ordres dels seus superiors malalts del cap; aquells que no podien fer marxa enrera; aquells quina avançada els hi era ordenada.

11 d'agost de 1932. A Madrid, a les vuit del matí, la pau més absoluta regna. El poble treballador reprèn la seva tasca de cada dia sense adonar-se de les hores tràgiques que alguns han viscut. A la tarda els emboscats i fugitius, suant d'angúnia i de por, ja no senten l'ardentor del nou dia.

Juliol de 1933. Altre complot preparat per la verbena de Sant Jaume; complot fracassat, complot tòxic i malalt com els cervells que l'havien preparat. Abortament precipitat d'un fetus esquifit i fastigós nascut del concubinatge de monàrquics, carlins i pistolers. Comunitat d'ideals? Ajuntament de prostíbul en un moment de desvari moral.

Esperem impacientment la Llei de Vagos que les Constituents Espanyoles tenen en estudi. Necessitem un calmant adient pels nostres cossos atropellats per la calor insuportable del nostre clima. Cap millor que aquest. Un cop en vigor la nova Llei, imposada a tot ciutadà de la República, els mesos de juliol, agost i setembre transcorreren tranquils, sense excitació d'ànims, perquè tot el virus malèfic i destructor del nostre cos haurà marxat mercès el treball de cada dia.

Mentrestant, als culpables de la nova intentona que els obliguin a treballar en benefici de l'Estat. És l'única manera d'aprendre d'ésser bons ciutadans i guarir-se de la seva malaltia.

Malgrat tots els rumors de crisi circulats durant aquesta setmana, el Govern Azaña continua ferm i dicit. Manquen encara aprovar algunes lleis complementàries.

LA SELVA CALDES DE MALAVELLA

LA RIQUESA DE CALDES

Caldes és un dels pobles més rics en aigües termals; les seves virtuts curatives són conegudes arreu. A primera vista, sembla que Caldes posseint aquesta riquesa hauria d'ésser un dels pobles més ufanosos de la comarca gironina i, àdhuc, de Catalunya; però dissortadament no és així. De la mina d'or que representen aquestes aigües, el poble no en percebeix absolutament res, puix els qautiosos guanys passen a les mans dels propietaris que resideixen fora.

Les aigües de Caldes rendeixen anyalment quantioses sumes a l'Estat i a la Generalitat. La Generalitat té per cada botella cinc cèntims, la qual cosa representa una quantitat bastant elevada, puix en l'exercici de 1930 va donar-li un rendiment de 160.199 pessetes, i l'Estat, que amb la llei del timbre hi té quinze cèntims per botella, va recaudar durant dos trimestres de l'any 1932 la quantitat de 185.666'58 pessetes.

D'aquestes pessetes, Caldes no en té ni una, i, essent aquestes indústries les que es beneficien més de totes les millores que el poble faci, el més lògic seria que contribuïssin a pagar un impost per poder així fer de Caldes un poble com li requereix la seva

importància, i d'aquesta manera els veïns no haurien de suportar tantes càrregues com ara.

Els homes de dreta, mai s'havien preocupat d'aquest assumpte tan vital per al poble, ja que el poder aconseguir l'Ajuntament un o dos cèntims per botella representaria el benestar de la Vila, seria tenir els medis necessaris per a embellir-la i posar-la en condicions adequades, però com que el poble caldenc s'ha vist sempre dominat per homes que no es preocupaven gaire —per no dir gens— dels assumptes de la collectivitat, ha tingut de veure com la riquesa seva se li esmunyia de les mans.

Estem convençuts que els homes que avui governen Catalunya faran que Caldes, d'aquestes quantitats que es recauden en percebeixi quelcom per a poder desenrotllar les millores de què tan necessitada està. I, nosaltres, confièm en aquests homes perquè han demostrat posseir aquella comprensió de què han estat sempre mancats, els homes de dreta, puix aquests sols volien l'autonomia per fer desaparèixer el centralisme de Madrid i posar-lo a Barcelona. Quina autonomia més migrada! Mentre que els homes d'Esquerra Republicana, fidels complidors del seu programa, estatueixen que els municipis seran autònoms i comptaran amb els mitjans necessaris per a fer front a les seves necessitats, i per això, repetim, tenim la plena seguretat que en discutir-se la llei municipal, el problema de les aigües minerals, que afecta tan directament a Caldes, tindrà una solució adequada per als pobles que en posseeixin o hi tinguin aquesta indústria.

Corresponsal

En un establiment de Caldes de Malavella no es compleix la jornada de treball legal. A Caldes hi han obrers parats, homes sense feina. Es obligació no fer més de les vint hores davant la situació precària d'aquells que també tenen drets a la vida.

Creiem que, en el règim actual, no pot haver-hi ningú que pugui burlar el disposat pels dirigents del país. Ara no és com abans que amb diners s'arranjaven tots els assumptes.

Estem decidits a fer campanya extensa sobre l'excess en el treball, si no queda arranjada la qüestió.

FORA CACICS

Caldencs! És hora del redreçament, és l'hora d'unir-nos tots els homes de sentiments liberals i republicans per defensar la nostra integritat ciutadana. És hora ja, de què s'acabi el caciquisme que sempre ha imperat en aquesta formosa vila, unim-nos tots els que vertaderament portem dins el nostre cor les ànsies de gaudir d'aquelles llibertats que com éssers humans ens pertocuen.

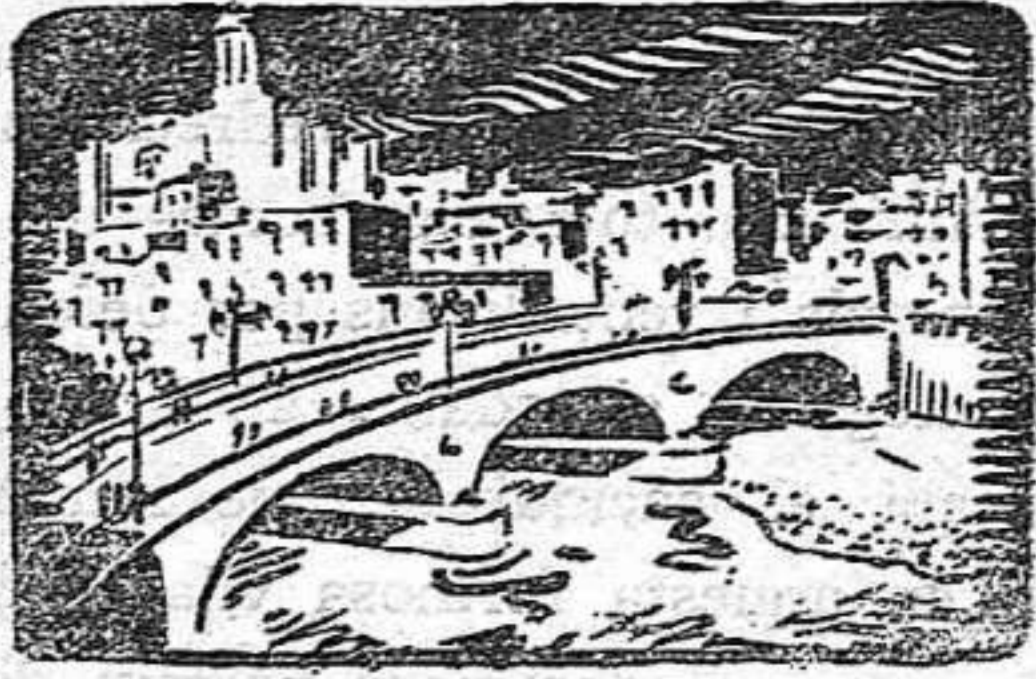
Ajuntem-nos i presentem la batalla al caciquisme, comptant que aquest és encara molt fort, perquè acostumat durant el temps de la monarquia a fer llur voluntat, no es vol donar compte de què amb la República el seu poder està en les seves acaballes i, fent igual que el camaleó que canvia de color segons el medi on es troba, passant així desapercbut, quan va veure que el règim es consolidava va córrer a fer la seva adhesió forçada a la República, que com un sol de llibertat s'aixecà per fer sentir la seva poderosa veu amb una sola paraula: Llibertat.

Una volta declarat republicà, el seu feudat continuà, fent cas omís de les lleis i burlant-se de tot i de tothom, posant dificultat als que magnànims l'hi havien perdonat les seves actuacions passades.

Aprofitant la ignorància del poble comete iguals atropells que quan manava el cèlebre Miguelín, i això no pot continuar de cap de les maneres.

Per dissort nostre, en aquesta vida encara hi ha qui es pensa que la seva voluntat és omnipotent, sense comptar per res amb la del poble, que a la fi, és l'únic que pot fer sentir la seva veu. Damunt del poble no hi ha ningú més, ell és sobirà i a ningú li és permès d'atacar la seva sobirania; a despit de la seva sobirania hi han éssers que aprofitant la manca de cultura en què les castes superiors sotmeten al poble, per mantenir-lo dominat als seus capricis, continuen en les mateixes normes d'abans quan Espanya estava governada pels de "sangre azul" i Catalunya era una espècie de colònia on els comtes i marquesos arruinats venien a refer llur fortuna a l'esquena dels pobres catalans i dels que sense ésser catalans vivien a Catalunya. I, aquesta gent, per vergonya nostra, trobava apoi en els mateixos catalans! Aquests catalans que els donaven apoi pertaneixien a la raça dels cacics, dels quals en aquesta vila n'hi ha una bella mostra, mostra que és necessari fer desaparèixer per fer de Caldes una vila xamosa i atraient com li correspon per la seva riquesa, puix mentre quedin vestigis d'aquesta raça sortida de les caveres troglodites, Caldes no pot prosperar, perquè aquells avantposen al bé comú el seu propi millorament i el poble sempre en surt perjudicat.

És per això i per incorporar-nos al rit-

EL GIRONES

GIRONA

EL GRUP ESCOLAR "IGNASI IGLÉSIES". — Ha estat Girona, per a girar la darrera visita d'inspecció a aquest Grup escolar, un arquitecte del Ministeri d'Instrucció especialment enviat a aquest efecte.

La L' impressió que li ha produït ha estat magnífica. Certament, amb aquest Grup la nostra Ciutat podrà oferir al foraster una escola model i els nostres infants la escola que mereixen.

És de justícia adreçar una entusiasta felicitació a l'autor del projecte senyor Giral, al constructor senyor Vidal i a l'Ajuntament.

***

SUBSTITUCIÓ DE L'ENSENYANÇA RELIGIOSA. — A la Universitat de Madrid s'han celebrat uns exercicis de selecció per a l'ingrés als cursos de formació del professorat amb destí als Instituts de Segona Ensenyança, que han de substituir les ordres religioses.

Entre els concursants aprovats, figuren els següents concitadans nostres: Angela Macià, Santiago Sobrequés, Rupert López, Lluís Batlle, Martí Colomer, Lluís Santaló, Joan Bastons i Eduard Valentí.

Enhorabona.

***

GUARDERIA D'ESTIU. — La guarderia d'estiu creada per l'Ajuntament republicà, assoleix cada any un èxit major.

Cada dia uns 500 nens i nenes de la ciutat, dirigits per professorat competent i entusiasta, surten a fer salut i a admirar les meravelles de la natura.

La Cantina Escolar, que també funciona, completa la bella obra.

***

URBANITZACIÓ. — Han acabat els treballs d'adoquinat de la calçada esquerra de l'Avinguda de Ramon Folch, que presenta un magnífic aspecte.

me de ciutadania que la República ha plasmat amb llurs lleis, que el Centre Cultural d'Esquerra Catalana fa una crida a tots els homes de sentir liberal perquè vinguin a engroixir les seves rengles, ja que sols amb la col·laboració de tots els que vertaderament sentin l'esperit de catalanitat i republicà aconseguirem el que amb tant d'afany hem conquerit.

Caldencs! Per Catalunya, per la Repúbli-

S'han reparat l'asfaltat de la Ronda del Dr. Robert, l'afermat de la carretera de la Devesa al pas-Güell de Pedret i l'adoquinat d'alguns carrers.

***

FUTBOL. — Entre els elements esportius de la nostra ciutat hi ha vertadera expectació per la resolució que la Federació Catalana pugui donar al Campionat de Catalunya.

Sembla que amb l'excusa de les dates requerides per la participació espanyola als Campionat del Món, volen minvar-se els drets que el reglament atorga als clubs modestos, però que legítimament figuren en primera categoria, entre ells el nostre Girona F. C.

Volem creure que no podrà prosperar semblant arbitrariedad.

***

jectada i portada a terme.

***

INAUGURACIÓ DEL GRUP ESCOLAR "IGNACI IGLÉSIES". — Es parla, en principi, de la data del 27 d'agost com la de la inauguració oficial d'aquestes escoles, que començaran a funcionar el primer de setembre.

És molt probable que aquesta inauguració es vegi enalçada amb la presència del President de Catalunya.

COLÒNIES ESCOLARS. — Toquen al seu fi els treballs d'organització de les Colònies escolars que prepara el Patronat de Colònies.

En principi, ha estat assenyalada la data del dia 3 d'agost per a la sortida de la Colònia cap a les belles platges de La Escala, on els infants gironins permanixeran 25 dies gaudint dels beneficis del sol, de l'aire i del mar.

***

CASA DEL NEN. — Van avançant els treballs de construcció de la casa que ha d'estatjar aquesta magnífica institució, orgull de la ciutat i de l'Ajuntament que l'ha pro-

OCASIÓ

Piano elèctric, bon estat, que val tretze mil pessetes, es ven a preu de ganga. — Raó: Cafè Colonial, Caldes de Malavella.

ca, és necessària la nostra unió per a combatre el caciquisme amagat sota la capa d'un fals republicanisme.

Treballador! Obrer del camp! En les nostres rengles trobareu els medis per alcançar les vostres reivindicacions, formem una unió que avanci cap el progrés i si anem units farem desaparèixer tot el que encara queda de l'oprobios règim que jamai tornarà.

J. ALEIXANDRI

BAIX EMPORDA PALAFRUGELL

En la majoria de les fàbriques de la població, s'estan fent aquesta setmana les vacances obreres que prescriu la llei.

***

Durant tots els dies de la passada Festa Major es veieren molt concorreguts tots els espectacles. Especialíssimament els balls de nit tingueren un gros èxit, sobretot el dissabte i diumenge, en què la concurrència de forasters fou una cosa extraordinària.

Els partits de futbol foren un dels plats forts de la Festa. El primer dia el nostre equip perdé amb el Girona per 4 a 2. Els dos darrers dies féu la pau daquest advers resultat i s'adjudicà una magnífica copa ofrenada per l'Ajuntament, en vèncer brillantment al Donòstia per 1 a cap el primer dia i igualant a cap en el segon.

Al Fraternal veierem una acurada companyia teatral dirigida per Antòni Martí en la que hi figurava la gentil Pepeta Fornés. Els dos darrers dies actuaren Jaume Planas i els seus discs vivents amb un ple a vessar i la companyia Lewis amb una entrada regular.

Al Coliseu veierem l'espectacle "Hollywood" amb la famosa orquestra Plana-Gumà durant dos dies, i els altres dos la companyia de sarçuela del baríton Eduard Bri-

EXPRES-BAR

Situat a la Rambla - GIRONA - Teléf. 119

Begudes de les millors marques

Ressopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del 1er d'octubre al 30 d'abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes

rebudes diàriament a les 5 tarda.

J. BALAGUER TORT
ADVOCAT

Progrès, 12 - 1.ª - 1.ª
Teléf. 153 **Girona**

to, posant en escena "La Virgen Morena", sarçuela cubana, que no justificà pas el ple que registrà el teatre.

En el parc d'atraccions hi actuaren amb molt d'èxit els artistes del Circ Nacional Frediani i fou on vertaderament s'abocà el poble aquests dies de Festa Major.

En resum, una brillantíssima festa que convidava a deixar moltes coses al marge i donar-se esbojarradament al torbellí d'espectacles que ens eren oferts.

***

El dimarts d'aquesta setmana tingué lloc a Llafranc la inauguració d'una nova plaça batejada amb el nom de "Marinada". Amb tal motiu, tingué lloc una animada festa de balls, sardanes i convits a la mainada que es veieren constantment animades.

***

Aquests dies celebra també la seva Festa Major el veí poble de Montràs.

***

En la prop-passada sessió del nostre Ajuntament, s'acordà acceptar la renúncia que del seu càrrec de president de la Comissió de Foment presentà el regidor d'Esquerra, Joan Rodríguez. Per substituir al senyor Rodríguez quedà nomenat el regidor senyor Joaquim Font per 7 vots a favor i un en blanc.

En acceptar la renúncia del càrrec que tan a gust de tothom venia desempenyant el senyor Rodríguez, fou objecte, pertots els seus companys de consistori, d'unes sinceres mostres de felicitació pel seu lloable comès portat a cap al front de la Comissió de Foment.

C.

Servei a domicili i al major.	Dipòsit de vi	Responent de la qualitat dels mateixos.
	de Joan Moriscot Ultònia, 5 GIRONA	
VINS: Priorat, Múrcia, Alacant, Valdepenyas, Jumilla, Secuita, Vinebra.		

UN SOL FOC

Proporciona calefacció i aigua calenta a tota la casa

Amb la Calefacció **IDEAL CLASSIC** ja tenim resolt el problema del confort higiènic i econòmic. Per pocs diners podeu instal·lar-la a casa vostra, lliurant-vos, a la tardor i a l'hivern, del fred i de la humitat

Fascicles gratuïts

Bartomeu Agustí
OLOT

Cerralleria artística

de

Bartomeu

Agustí

Direcció tècnica a càrrec de LL. NEBOT

Treballs de ferro forjat en general. Especialitat en portes ballestes, tubulars i ondulades, tribunes, làmpares i escales de cargol.

Olot

Esmolament de Navalles a la perfecció

VENDES DE TOTA CLASSE D'ARTICLES PROPIS PER BARBERIA. — GAVINETERIA FINA. GRAN ASSORTIT EN PERFUMERIA.

JOSEP SERRA

Argenteria, 10 - GIRONA

Servei de Recader diari entre Olot i Barcelona i viceversa amb combinació de l' **Agència Arias**

PASSEIG DEL BORN, N.º 13
Telèfon, 13354

Es garanteix un Servei Ràpid, Econòmic i Perfecte. — Paquets entregats al vespre a Olot, a les nou del matí del dia següent són lliurats als consignataris de Barcelona, i així mateix els que són entregats a Barcelona fins a la una de la tarda, a les set de la mateixa arriben a Olot.

S'ADMETEN ENCARRECS A: **ANÓNIMA DE TRANSPORTES** (Carrer Antoni Llopis) i a les SUCURSALS: Plaça de la República, 11. - Telèfon, 48 i carrer de la Proa. 7 (ABANS «CASA SINGLA»)

A més, aquesta Societat compta amb un vagó diari de Sant Joan les Abadesses a Barcelona i viceversa, pel transport de mercaderies de Petita Velocitat que limita el temps en el trajecte a dos dies.

Comerciants agricultors

Abans de fer vostres compres a neu a visitar el nou Magatzem de grans i pinsos **Enèrgic**

— de —

Jacint Codina

No deixeu de fer una prova de els aliments concentrats **Enèrgic**, per Vaques, Vedelles, Porcs, Gallines i altre bestiar de corral. PRODUCTE NACIONAL AMB PATENT I MARCA REGISTRADA

Passeig de Blai, n.º 31 **OLOT** Telèfon, n.º 113
Casa central: VIC Rbla. Deballades, n.º 15 - Tel. n.º 192

Cooperació
de Fundició
de ferro i metalls
OLOT
Carretera de Girona, 21
Treball esmerat i
preus mòdics.

FONDA DE RAMON ROVIRA

Ronda Dr. Robert, núm. 43
GIRONA

TELÈFON, 330

CALDERERIA I CALEFACCIÓ CENTRAL FUMISTERIA

Soldadura Autògena i Tall per oxigen
Instal·lació d'Aparells Sanitaris

PERE VALENTI FURTET

Calderers, 13 - GIRONA

CAFÈS

CORNELLÀ

SUCRES
EMPAQUETATS

Girona
TELÈFON, 321

CENTRE D'ESPECIFICS UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. - TOTS ELLS D'ORIGEN. - Unics de propietats
terapèutiques garantides.

Plaça de les Castanyes · GIRONA · Telèfon, 144

FARMACIA RIBAS

Radio Selecte

CLARION, PHILCO, FADA,
FERM i totes les marques, últims mo-
dels des de 4 pessetes setmanals.

Carrer Olivo, 8 (davant camp d'Esports)

Bicicletes

LES MILLORS MARQUES A
4 pessetes 25 cèntims setmanals
SENSE ENTRADA

- GIRONA

Casa Escatllar

APARELLS DE RADIO
"FADA"

FERRETERIA I BATERIA DE CUINA
OBJECTES PER A REGALS
LOÇA SANITARIA

Rambla Llibertat, 28 - Mercaders, 6-7

Gràfiques
DARIUS
BAHOLA
Girona

CALÇATS MALARET

Vendes a l'engrós i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA